

تحولات ارمنستان؛ واکنش ها و انتظارات باکو

تحولات جاری ارمنستان که برکناری سرژ سرکیسیان نخست وزیر این کشور را در پی داشت، به دلیل حساسیت های منطقه به دقت از سوی مجامع بین المللی، کشورهای منطقه و به ویژه جمهوری آذربایجان پیگیری می شود.

به گزارش آران نیوز، در این میان اما، جمهوری آذربایجان که در رابطه با مناقشه قره باغ در حالت جنگ با ارمنستان بسر می برد، تحولات در ایروان را با حساسیت بیشتری دنبال می کند و انتظارات ویژه ای نیز از این تحولات دارد.

هر چند جمهوری آذربایجان هیچگونه ارتباط سیاسی، اقتصادی و مردمی با ارمنستان ندارد، اما محافل سیاسی و اجتماعی باکو بیشتر به فکر تاثیر تحولات جاری ارمنستان در آینده مناقشه قره باغ هستند و انتظار دارند که تحولات ارمنستان منجر به حل موضوع در منطقه پر افت و خیز قره باغ شود.

در ادامه سعی شده به برخی نظرات و پیش بینی های مختلف که از سوی محافل سیاسی جمهوری آذربایجان در رابطه با تحولات ارمنستان مطرح شده تنها از زاویه مناقشه قره باغ مورد بررسی قرار گیرد.

اما پیش از هر گونه اظهار نظر، لازم است مورد توجه قرار گیرد که، به دلایل مختلف محافل سیاسی و اجتماعی جمهوری آذربایجان درباره «نیکول پاشینیان» رهبر معترضان ارمنستان و دیدگاه ها و مواضع سیاسی او به ویژه در مورد مناقشه قره باغ شناخت چندانی ندارند، از این رو در این در ارزیابی حرکات آغاز شده به رهبری وی در ارمنستان بسیاری از صاحب نظران محتاطانه عمل می کنند.

به رغم این در شرایطی که طی سال های گذشته مذاکرات قره باغ هیچ نتیجه ای نداشته، امیدهای هرچند ضعیفی نیز در مورد حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ پس از تغییر قدرت در ارمنستان در میان بسیاری از سیاستمداران و کارشناسان ایجاد شده است.

باکو که سرژ سرکیسیان رییس جمهوری و نخست وزیر سابق ارمنستان را همواره به اتخاذ موضع غیر سازنده در مذاکرات حل مناقشه قره باغ متهم می کرد، بلافاصله پس از بروز تحولات جاری در این کشور و برکناری سرژ سرکیسیان آمادگی خود را برای ادامه مذاکرات با نیروهای سیاسی سالم ارمنستان جهت حل مناقشه قره باغ اعلام کرد.

حکمت حاجی اف سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری آذربایجان در این ارتباط گفت: بر اثر سیاست های رژیم سرکیسیان تا به حال پیشرفتی در حل مناقشه قره باغ میسر نشده است.

وی همچنین افزود: ادعای برخی عناصر وابسته به رژیم سرکیسیان مبنی بر اقدام جمهوری آذربایجان جهت استقرار نیرو و تجهیزات نظامی در خط مقدم جبهه در منطقه مورد مناقشه قره باغ صحت ندارد و هدف از طرح این ادعاها، فریب افکار عمومی است.

سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری آذربایجان گفت: واقعیت این است که حضور نیروهای نظامی ارمنستان در قره باغ تهدید عمده برای صلح و امنیت در منطقه است و برای پایان دادن به تنش آنها باید از این سرزمین ها خارج شوند.

سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری آذربایجان گفت: جمهوری آذربایجان آماده برای ادامه مذاکرات با نیروهای سیاسی سالم ارمنستان برای حل هر چه سریع و مسالمت آمیز مناقشه قره باغ بر اساس موازین حقوق بین الملل و قطعنامه های شورای امنیت سازمان ملل متحد است.

حاجی اف اضافه کرد: حل سریع و مسالمت آمیز مناقشه قره باغ برقراری صلح و ثبات در منطقه و ایجاد فرصت همکاری های همه جانبه منطقه ای را تامین خواهد کرد.

وزارت دفاع جمهوری آذربایجان نیز ضمن تکذیب بیانیه برخی مقامات ارمنستان در باره تحركات نیروهای جمهوری آذربایجان در خط مقدم جبهه اعلام کرد که واحد های ارتش جمهوری آذربایجان، رژیم آتش بس را بطور جدی رعایت می کند و باکو نمی خواهد، اوضاع در منطقه مورد مناقشه قره باغ بیش از این متشنج شود.

مناقشه میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان بر سر قره باغ کوهستانی در سال 1988 میلادی آغاز و در سال 1992 به درگیری نظامی تبدیل شد.

در ماه مه 1994 (اردیبهشت 1373) میان طرفین مناقشه رژیم آتش بس برقرار شد ولی میانجیگری بین المللی گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا به ریاست مشترک روسیه، فرانسه و آمریکا برای حل مسالمت آمیز این مناقشه تا حال نتیجه ای نداشته است.

روسای جمهوری آذربایجان و ارمنستان با میانجیگری گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا در 17 سال گذشته یعنی بین سال های 1998 تا 2017 میلادی، 53 بار دیدار و راه های حل مناقشه قره باغ را بررسی کرده اند، اما تا به حال پیشرفتی در حل این مناقشه مشاهده نشده است.

جمهوری آذربایجان که حل مناقشه قره باغ را اولویت نخست سیاست خارجی خود اعلام کرده است، خواستار حل این مناقشه بر اساس اصل تمامیت ارضی کشورها و مطابق موازین حقوق بین المللی است.

ارمنستان نیز خواستار حل مناقشه بر اساس اصل حق ملت ها برای تعیین سرنوشت خود است که با اصل تمامیت ارضی کشورها بطور کامل مغایرت دارد.

نبود توافق میان طرفین مناقشه در این دو اصل عمده موجب کاهش امیدها برای رفع این معضل اصلی منطقه می شود.

کارشناسان همچنین بر این باورند که همراه با بین المللی شدن حل این مناقشه، نبود اعتماد میان طرفین یکی از موانع عمده حل این مناقشه است.

به هر حال ارمنستان حاضر نیست نیروهای خود را از منطقه قره باغ کوهستانی خارج کند و جمهوری آذربایجان نیز همواره اعلام کرده است، اشغال بخشی از سرزمین های خود را از سوی نیروهای ارمنستان هرگز تحمل نخواهد کرد.

نبود پیشرفت در مذاکرات حل مناقشه قره باغ با میانجیگری مشترک آمریکا، روسیه و فرانسه و اتهامات متقابل باکو و ایروان، به تنش میان دو کشور دامن زده و در نهایت منجر به درگیری های نظامی در ماه آوریل سال 2016 میلادی شد که در جریان آن هر دو طرف تلفات جانی قابل توجه داشتند.

وقوع تحولات سیاسی در ارمنستان در شرایطی که مذاکرات 20 ساله بین طرفین بی نتیجه بود، امیدی هر چند ضعیف در طرف جمهوری آذربایجان برای حل این مناقشه ایجاد کرده است و همانطور که گفته شد باکو انتظار دارد پس از فروکش کردن مسایل در داخل ارمنستان و تثبیت موقعیت دولت کنونی، موضوع قره باغ با اولویت در دستور کار دولتمردان ارمنستان قرار بگیرد.